Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 05 września 2025 r.
znak sprawy: DRE.pr.058.5.2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

**Dotyczy: oświadczenia Pana Senatora Stanisława Pawlaka nt. sektora cukrowniczego**

Szanowna Pani Marszałek,

przesyłam poniżej odpowiedzi na pytania Pana Senatora Stanisława Pawlaka dotyczące sektora cukrowniczego, zawarte w oświadczeniu złożonym podczas 39. posiedzenia Senatu RP w dniu 31 lipca 2025 r.:

1. **Jaki wpływ na sytuację ekonomiczną Polskiego Cukru S.A. ma obecny, pogłębiający się kryzys na rynku cukru?**

Sytuacja na unijnym, w tym polskim rynku cukru jest silnie powiązana z sytuacją na rynku światowym, gdzie ceny cukru – po kilkuletnich, regularnych wzrostach do historycznie wysokich poziomów w 2023 r. – spadają i dodatkowo są znacznie niższe od cen unijnych. Niskie ceny cukru przekładają się na spadek cen buraków cukrowych i opłacalności ich uprawy. Niemniej jednak z kalkulacji kosztów produkcji buraka cukrowego, sporządzonej w sierpniu 2025 r. przez Wielkopolską Izbę Rolniczą wynika, że uprawa buraków w 2025 r., z uwzględnieniem dopłat, będzie nadal dochodowa.

Z informacji uzyskanej z Krajowej Grupy Spożywczej S.A. wynika, że w związku z sytuacją cenową na rynku cukru Zarząd Spółki w dniu 18 czerwca 2025 r. Uchwałą Nr 8262/X/2025 przyjął korektę Planu rzeczowo-finansowego Spółki na rok 2024/2025.

Jednocześnie, w odpowiedzi na zmiany na rynku, które przekładają się bezpośrednio na ceny cukru, Krajowa Grupa Spożywcza S.A. podejmuje działania mające na celu minimalizację ich negatywnego wpływu na działalność Spółki:

- związane z poszukiwaniem nowych rynków i klientów zarówno w kraju, jak i za granicą;
- mające na celu wzmocnienie pozycji rynkowej;
- prowadzące do dywersyfikacji kanałów sprzedaży;
- optymalizujące sprzedaż;
- monitorowanie bieżącej sytuacji i dostosowanie działań ze względu na zmiany rynkowe;
- dostosowanie produktów do potrzeb klientów;

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

– zapewnienie jakości cukru na wysokim poziomie, odpowiadającym oczekiwaniom klientów.

Spółka podjęła w roku ubiegłym i podejmuje nadal szereg działań mających na celu zmniejszenie kosztów oraz zwiększenie przychodów w celu zminimalizowania straty finansowej Spółki w roku obrotowym 2024/2025. Obecnie kontynuowane są prace: mające na celu zmniejszenie kosztów prowadzenia działalności w tym w obszarze surowcowym, techniczno-produkcyjnym i organizacyjnym oraz optymalizację wydatkowania środków.

2. **Jakie działania planowane są w celu wsparcia plantatorów buraka cukrowego w kontekście rosnących kosztów produkcji i niskich cen surowca?**

Polska jest jednym z 10 państw członkowskich UE, które stosują wsparcie związane z produkcją w sektorze buraków cukrowych. W 2024 r. płatność związana z produkcją do buraków cukrowych wynosiła 1253,34 zł/ha, a koperta finansowa na ten cel wynosiła 336,5 mln zł. Ponadto plantatorzy buraka mogą na zasadach ogólnych korzystać ze wsparcia, w tym podstawowego wsparcia dochodów, płatności redystrybucyjnej, a także płatności w ramach ekoschematów obszarowych oraz programów pomocowych w rolnictwie.

Jednocześnie zapewniam, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco monitoruje rynek cukru i w zależności od sytuacji podejmuje niezbędne działania.

Jako przykład warto przytoczyć ostatnie działania w związku z nasilającą się inwazją szarka komośnika w naszym kraju czy też przynoszące wymierne rezultaty, zgłaszane przez Polskę na forum UE, postulaty ws. ochrony rynku UE przed nadmiernym importem cukru z Ukrainy (najpierw w ramach środków ATM1[1], a następnie porozumienia ws. zmodyfikowanej umowy DCFTA, w której m.in. ograniczono bezcłowy import cukru poprzez kontyngent, a UA zobowiązała się do dostosowania przepisów do unijnych standardów m.in. w zakresie pestycydów w ciągu trzech lat).

3. **Czy rozważane są rozwiązania interwencyjne, np. system dopłat do upraw lub minimalna cena gwarantowana buraków?**

System dopłat do upraw buraków cukrowych jest już stosowany. Dodatkowo na rynku cukru od lat obowiązują unijne regulacje prawne obligujące do zawierania przedsiewnych, pisemnych umów kontraktacyjnych na dostawy buraków, a ceny oferowane plantatorom za buraki w tych umowach powinny gwarantować pokrycie kosztów ich produkcji. Daje to plantatorom pewność co do warunków zbytu surowca.

Resort rolnictwa nie może bezpośrednio regulować cen ani dopłacać do cen produktów rolnych, gdyż jest to niezgodne m.in. z przepisami unijnymi i zasadami gospodarki wolnorynkowej. Próby takowych krajowych regulacji były podejmowane przez niektóre państwa członkowskie UE, były również przedmiotem notyfikacji do Komisji Europejskiej, która nie wyraziła zgody na wprowadzenie cen minimalnych na produkty rolne uzasadniając to sprzecznością z unijną zasadą swobody negocjowania umów.

4. **Czy prowadzone są rozmowy z producentami cukru w sprawie zachowania ciągłości produkcji i miejsc pracy?**

[1]środki ATM w kształcie obowiązującym od czerwca 2024 r. do czerwca 2025 r. zostały uzupełnione o wzmocnione mechanizmy ochronne na wrażliwe produkty, w tym cukier

Z uzyskanych informacji wynika, że nie odbywają się i nie są planowane rozmowy pomiędzy producentami cukru a plantatorami buraków cukrowych, dotyczące zachowania ciągłości produkcji i miejsc prac. Obecna sytuacja nie jest na tyle trudna aby zagrażało to ciągłości funkcjonowania sektora.

5. **Jakie kroki są podejmowane na forum Unii Europejskiej w celu przeciwdziałania destabilizacji rynku cukru i nadmiernemu importowi taniego surowca z krajów trzecich?**

6. **Jakie działania podejmuje Polska na forum Unii Europejskiej w zakresie przeciwdziałania dumpingowi cenowemu i nadmiernemu importowi cukru z krajów trzecich?**

W dyskusjach na forum UE dotyczących relacji handlowych z krajami trzecimi zwracamy uwagę na konieczność uwzględniania interesów i wrażliwości sektora rolnego. Do produktów identyfikowanych przez nas jako wrażliwe w imporcie z krajów trzecich należy m.in. cukier. Stąd, postulujemy aby w negocjacjach handlowych z państwami spoza UE cukier był wyłączony z liberalizacji bądź ewentualnie podlegał jej jedynie w ograniczonym stopniu np. w formie kontyngentów taryfowych. Dostrzegamy również, że producenci z krajów trzecich nie są w równym stopniu zobowiązani do przestrzegania unijnych standardów produkcji, co może mieć wpływ na cenę importowanych produktów (w tym cukru) i negatywnie wpływać na konkurencyjność unijnych producentów.

Podnosimy tę kwestię na forum UE, zwracając uwagę na potrzebę większego dostosowania produktów importowanych do standardów produkcji UE oraz postulujemy uwarunkowanie koncesji dla partnerów handlowych od spełniania ww. standardów.

Realizacja naszych postulatów jest uzależniona od wyników ww. dyskusji, w których nie można zapominać o wyłącznej kompetencji UE w zakresie wspólnej polityki handlowej oraz o interesach państw członkowskich UE, których część (w odróżnieniu od Polski) przywiązuje mniejszą wagę do wrażliwości sektora rolnego, a większą do otwierania nowych rynków i korzyści w innych sektorach. Niemniej jednak można wskazać na poniższe decyzje podjęte na forum UE w ostatnich miesiącach, które są korzystne z punktu widzenia ochrony wrażliwych sektorów rynku rolnego i w których przyjęciu Polska miała swój wkład:

– wprowadzenie przez UE dodatkowych ceł 50% w imporcie towarów rolno-spożywczych m.in. cukru z Rosji oraz Białorusi od 20 lipca 2025 r.[2],

– zapowiedź Komisji, wyrażona w komunikacie „Wizja dla rolnictwa i żywności", rozpoczęcia prac celem większego dostosowania produktów importowanych z krajów trzecich do obowiązujących w UE wymogów produkcji w zakresie dobrostanu zwierząt i pestycydów.

Jeśli chodzi o relacje z Ukrainą, m.in. dzięki postulatom Polski zgłaszanym na forum UE z dniem 5 czerwca 2025 r. nastąpiło wygaśnięcie jednostronnej i pełnej liberalizacji importu z Ukrainy w ramach tzw. środków ATM i relacje handlowe z Ukrainą powróciły do zasad wynikających z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. W ramach

[2]rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1227 z dnia 17 czerwca 2025 r. w sprawie zmiany stawek celnych mających zastosowanie do przywozu niektórych towarów pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi.

tych zasad bezcłowy import cukru jest ograniczony do poziomu kontyngentu taryfowego (TRQ).

Jednym z elementów projektu porozumienia z Ukrainą w sprawie przeglądu warunków handlu na podstawie artykułu 29 Układu o Stowarzyszeniu UE-Ukrainą, przekazanego przez KE w dniu 28 lipca 2025 r., jest wzrost TRQ w przywozie z Ukrainy cukru do 100 tys. ton. Proponowana kwota, choć znacząca, to jednak jest wciąż ponad 2,5 razy niższa niż wielkość progowa (262,7 tys. ton) powodująca aktywację mechanizmu ochronnego w ramach ATM w 2024 r. i blisko 5 razy niższa niż wielkość importu cukru z Ukrainy do UE w 2023 r. Jeśli w ramach zwiększonych kwot nastąpi wzrost importu z Ukrainy do UE zagrażający stabilności rynkowej porozumienie przewiduje możliwość czasowego wycofania dodatkowych preferencji, tj. powrotu do poziomu kontyngentów obowiązujących obecnie. Do uruchomienia tego mechanizmu ochronnego wystarczy stwierdzenie zakłóceń rynkowych powodowanych przez import na poziomie pojedynczych państw członkowski UE, a nie koniecznie całej UE. Ponadto przyznane w porozumieniu preferencje w dostępie do rynku UE ukraińskich produktów rolnych (tj. dodatkowe ilości kontyngentów przyznane ponad obecny ich poziom) m.in. cukru mają być uwarunkowane dostosowaniem w ciągu trzech lat przez Ukrainę swoich przepisów do standardów UE w zakresie dobrostanu zwierząt, zawartości pestycydów oraz leków weterynaryjnych. Ww. mechanizmy ochronne stanowią realizację postulatów zgłaszanych przez Polskę.

Zjawisko „dumpingu" oraz ew. działań mu przeciwdziałających jest uregulowane i zdefiniowane w przepisach Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz w odpowiadających im uregulowaniach w prawie UE. Możliwość zastosowania środków ochronnych jest zgodnie z tymi regulacjami ograniczona do wskazanych tam okoliczności i wymaga spełnienia szeregu warunków m.in. przeprowadzenia postępowania, które wykaże, że ma miejsce dumping oraz że te okoliczności powodują szkodę u producentów na rynku UE. Postępowanie takie wymaga również zaangażowania producentów reprezentujących znaczącą część produkcji danego towaru. Postępowanie prowadzi KE, a w Polsce resortem wiodącym w tym obszarze jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

7. **Czy polski rząd przedkładał ten problem Unii Europejskiej podczas naszej prezydencji?**

W czasie prezydencji Polski w Radzie UE wprowadziliśmy na agendę styczniowego i czerwcowego posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH) punkty dotyczące kwestii rolnych związanych z handlem. Możliwość prezentacji naszego krajowego stanowiska była ograniczona (wymóg neutralności prezydencji), niemniej jednak przedstawiliśmy na nich nasze dwie inicjatywy. Po pierwsze, zaproponowaliśmy przygotowanie przez KE analizy wszystkich preferencji taryfowych udzielonych przez UE krajom trzecim w dostępie do rynku rolnego UE, co wzbogaciłoby trwające dyskusje i pozwoliło ocenić poszczególne umowy i relacje handlowe UE z krajami trzecimi w szerszym kontekście już udzielonych krajom trzecim preferencji, biorąc pod uwagę skumulowany efekt tych umów na poszczególne sektory. Chcąc zachęcić partnerów z instytucji UE do przygotowania ww. analizy na czerwcowym posiedzeniu Rady AGRIFISH zaprezentowaliśmy wyniki naszej krajowej (we współpracy z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym) analizy obrazującej preferencje przyznane krajom trzecim w sektorze cukru. Po drugie, zaproponowaliśmy też państwom członkowskim UE wspólne opracowanie listy zasad, którymi powinny się kierować instytucje UE w negocjacjach z krajami trzecimi w obszarze handlu rolnego. Chodzi m.in. o konieczność

umieszczania w umowach mechanizmów ochronnych, dostosowanych do specyfiki sektora rolnego oraz dostosowania importowanych towarów do unijnych standardów produkcji. Zasady te miałyby na celu ochronę sektora rolnego ze szczególnym uwzględnieniem sektorów wrażliwych (jak np. sektor cukru) i konkurencyjności unijnej produkcji.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/